

CNCS nr.302/17.02.2026

Punct de vedere al Consiliului Național al Cercetării Științifice**față de modificarea Art. 45 al OG nr. 57/2002 din*****Legea privind instituirea unor măsuri de relansare economică, creștere a investițiilor productive și a competitivității, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul fiscal–bugetar***

Propunerea de modificare a Art. 45 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002, prin Art. XIII din proiectul *Legii privind instituirea unor măsuri de relansare economică, creștere a investițiilor productive și a competitivității, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul fiscal–bugetar*, reprezintă un regres în raport cu actualul cadru de organizare și finanțare a sistemului național de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI), afectând predictibilitatea, coerența strategică și capacitatea de angajare în proiecte complexe, cu durată mare de implementare, reducând, prin urmare, competitivitatea sistemului național CDI.

Formularea propusă „*Planul național, inclusiv resursele financiare necesare, este elaborat și administrat de Ministerul Educației și Cercetării, se aprobă prin hotărâre a Guvernului și se poate finanța în sistem anual sau multianual*” elimină obligativitatea finanțării în sistem multianual, prevăzută în forma inițială. Prin urmare, Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS) cere revenirea la versiunea inițială a formulării din Art. 45: „*Planul național, inclusiv resursele financiare necesare, este elaborat și administrat de Ministerul Educației și Cercetării, se aprobă prin hotărâre a Guvernului și se finanțează în sistem multianual*”.

Pentru fundamentarea cererii formulate, aducem următoarele argumente:

1. Eliminarea caracterului multianual al finanțării contravine naturii activității de cercetare. Activitatea de cercetare-dezvoltare presupune cicluri de proiect de 2–5 ani, angajamente contractuale pe termen lung și stabilitate financiară. Înlocuirea finanțării multianuale cu o formulare opțională introduce incertitudine și permite tratarea susținerii CDI pe o bază anuală, nu ca o investiție strategică de lungă durată. Forma inițială corelează bugetarea anuală cu angajamentele multianuale asumate prin programele PNCDI, asigurând continuitatea contractelor și credibilitatea statului. Eliminarea acestei corelări creează riscul întreruperii finanțării proiectelor și afectării participării la parteneriate europene, unde angajamentele sunt multianuale.

2. Modificarea propusă contravine practicilor europene. În statele Uniunii Europene, programele CDI sunt multianuale, iar bugetele anuale reprezintă tranșe ale unor angajamente ferme. Raportul de țară realizat în cadrul mecanismului *Policy Support Facility* (PSF) al Comisiei Europene a subliniat explicit necesitatea creșterii predictibilității bugetare în sistemul românesc de cercetare (recomandările 1.3.; 2.1). Recomandările centrale ale evaluării PSF au fost:

- asigurarea stabilității și predictibilității finanțării publice pentru cercetare;
- consolidarea mecanismelor multianuale de planificare bugetară;
- reducerea volatilității alocărilor anuale.

3. Impactul negativ estimat asupra sistemului CDI. Adoptarea modificării ar reduce considerabil accesul participării organizațiilor de cercetare din România în consorții de cercetare internaționale, ar crea dificultăți în menținerea resursei umane, și ar duce la imposibilitatea planificării dezvoltării infrastructurilor, precum și la diminuarea credibilității României ca partener științific.

Prin urmare, considerăm că forma inițială a frazei vizate din Art. 45 reflectă corect specificul cercetării ca investiție strategică multianuală și este aliniată standardelor europene. Cerem decidenților menținerea formulării inițiale, cu păstrarea explicită a finanțării multianuale și a corelării dintre angajamentele programelor și bugetarea anuală.

prof. univ. dr. Markó Bálint
președinte CNCS